

Torah from Around the World

Sjabbat 15 januari 2011 / 10 sjewat 5771
Sidra Besjallach, Sjemot [Exodus] 13:17-17:16
Tanach blz. 135-145
Haftara: Sjoftiem 4:4-24
Tanach blz. 492-494

Commentaar door Rabbi Dr. Mark L. Winer, Ph.D., D.D.
West London Synagogue of British Jews, Londen, Engeland
[Het Engelse origineel](#)
Vertaling: Sera Spanier

Als we deze week Besjallach lezen, is het precies één jaar geleden Israëls oorlog tegen Hamas in Gaza eindigde (*N.B. deze tekst dateert uit januari 2010 vert.*). Progressieve Joden in Israël en over de wereld worstelen met deze oorlog en de nasleep hiervan. Ofschoon sommige progressieve Joden vinden dat de Israëliische actie buiten proporties was, verdedigen de meesten Israëls recht om militair toe te slaan.

Besjallach beschrijft het begin van de Uittocht uit Egypte en het oversteken door de *Jam Soef* (de Rietzee). Deze sidra schildert ons Joden af als een daadkrachtig volk. “De Eeuwige zei tegen Mosjee: ‘Waarom roep je tot Mij? Zeg tegen de Israëlieten dat ze verder trekken’.” (Sjemot 14:15). Uiteindelijk beoordeelt God ons aan de hand van onze daden. Toen de Israëlieten de Tora ontvingen, zeiden ze: *Naäsee wenisjma* - “we zullen het doen, het horen en ter harte nemen” (Sjemot 24:7). Sören Kierkegaard sprak over zijn Christendom als een “sprong van geloof”. Als antwoord hierop sprak Abraham Joshua Heschel van een (joodse) “sprong van actie.”

Het was toen Mosjee biddend met zijn volk bij de Rietzee stond, omringd door Egyptenaren, dat God tegen hem zei: “‘Waarom roep je tot Mij? Zeg tegen de Israëlieten dat ze verder trekken!’ Volgens een midrasj sprong daarop Nachson Ben Aminadav in de zee. Toen het water tot aan zijn nek stond, splitste de zee en konden de Israëlieten oversteken (Mechilta Besjallach 5).

Elke sprong van actie om ons volk te verdedigen heeft altijd zijdelingse schade (“collateral damage”) berokkend waaronder de dood van veel anderen, soldaten en burgers. “Het terugstromende water overspoelde het hele leger van de farao, al zijn wagens en ruiters die achter de Israëlieten aan de zee ingereden waren; niet één van hen bleef leven”(Sjemot 14:28). “Ik wil zingen voor de Eeuwige,
Zijn macht en majesteit zijn groot!
Paard en ruiters wierp hij in zee” (Sjemot 15:1).

Ondanks onze overwinning geeft God ons nooit toestemming om de menselijkheid te vergeten van zelfs onze meest onverbiddelijke vijanden. In een passage in Talmoed Megilla begonnen de engelen lofliederen voor God te zingen op het moment dat de Egyptenaren in de zee verdrinken. God gaf hen een reprimande: “Mijn kinderen verdrinken en jullie zingen lofliederen!”

Hoe kijken we binnen de context van progressief Joodse waarden hier tegenaan, nu we een (*twee*) jaar later sidra Besjallach bestuderen? Wat denken we ervan als we nu terugkijken naar Israël's oorlog met Hamas in Gaza? De meeste progressieve Joden zijn het met elkaar eens, dat de oorlog het gevolg was van jarenlange raketaanvallen door Hamas op de bijna één miljoen inwoners in de Israëlische steden onder hun bereik liggen. Ondanks hun handtekening onder het wapenstilstand, deed Hamas eenzijdig hun verplichtingen teniet. Israël kon militair ingrijpen evenmin vermijden als Groot-Brittannië dat zou kunnen als er raketten in de richting van zuid-oost Engeland zouden worden afgeschoten van een lanceerbasis op de Kanaaleilanden. Zoiets is vandaag de dag misschien ondenkbaar in Europa, maar het was de dagelijkse realiteit voor de zuid-westelijke regio van Israël, die grenst aan Gaza. Hamas bepleitte openlijk de verwoesting van Israël en verwierp –en blijft verwerpen– de tweestaten-oplossing.

Wij Joden verafschuwen oorlog. Militaire actie, hoe gerechtvaardigd ook, mag in onze traditie alleen ondernomen worden volgens strikte morele regels. Wij leden mee met de onvermijdelijke dood van vrouwen, kinderen en mannen, onopzettelijk gedood toen de Israëlische militaire doelen zoals raketopslagplaatsen, legerdepots en andere uitsluitend militaire doelen aanvielen, die opzettelijk heel dichtbij scholen, moskeeën en ziekenhuizen geplaatst waren. Hoe voorzichtig de Israëlische militaire actie ook was, de televisiebeelden van het lijden van de burgerbevolking in Gaza maakten weinig vrienden voor Israël in de wereld en ontvlamde de gemoederen in de Arabische landen zodanig dat het vrede bereiken waarschijnlijk nog verder bemoeilijkt werd.

Als progressieve Joden zijn we uitgesproken voorstanders zowel van Israël's onbetwistbare bestaansrecht als van Israël's verantwoordelijkheid om oprecht en serieus naar vrede te zoeken met hun Arabische burens. Wij nuanceren onze support voor Israël met het recht om kritiek uit te oefenen op het beleid van de Israëlische regeringen waar we gewetenvol niet mee eens kunnen zijn. Over het geheel genomen plaatsen wij progressieve Joden wereldwijd ons op één lijn met onze Israëlische broeders en zusters die tegen “de nederzettingen” zijn en zij zich verzetten tegen degenen die de joodse traditie “hijacken” en de Tora misbruiken om de aanhangers van de grootste territoriale uitbreiding mee te verdedigen. Wij weigeren het Jodendom te presenteren als een authentieke basis voor rechtvaardiging van gebiedsuitbreiding.

Wij dringen er bij de Israëlische regering op aan om evenveel deskundigheid tentoon te spreiden als het gaat om vrede te sluiten als wanneer het om militaire defensie gaat. Als oorlog onvermijdelijk is, pleiten we ervoor zo weinig enigszins mogelijk burgerslachtoffers te veroorzaken. Wij vrezen dat militaire overwinningen nooit een duurzame vrede zullen kunnen waarborgen.

De oorlog resulteerde in het bijna ophouden van de Hamas raketaanvallen. Maar Gilad Shalit wordt nog steeds gevangen gehouden en het begrip voor Israël's morele houding is over de hele wereld nog veel minder geworden dan die al voor de oorlog was. Een objectieve analyse

zou kunnen concluderen dat vanuit een Public Relations-standpunt bekeken Hamas de oorlog heeft gewonnen.

Zowel in de Bijbeltekst zelf als in de rabbijnse commentaren daarop legt sidra Besjallach een welsprekend getuigenis af over ons dilemma over Israël's oorlog met Hamas in Gaza. Als religieuze Joden moeten we ons afvragen of er geen andere middelen voorhanden waren geweest om Israël veilig te stellen. We plaatsen vraagtekens rond de lauwe antwoorden van de Israëlische regering op president Obama's vredesinitiatieven in het Midden-Oosten en zijn oproep aan Israël om de bouw van nederzettingen tijdelijk stop te zetten.

En toch, de vijanden van het Joodse overleven blijven onverzoenlijk – van de Farao naar Amalek, van Haman tot Hitler en verder naar Ahmadinajad. Om überhaupt te kunnen blijven voortbestaan moest Israël een modern Joods Sparta worden. De meesten van ons progressieve Joden voelen trots over Israël's militaire bekwaamheid en moed, er zijn slechts weinigen die zich willen verontschuldigen dat het noodzakelijk is geweest voor Israël zichzelf te verdedigen tijdens de 62 jaar van zijn bestaan.